

Broj/Број: 04/03,03/11-05-616/07

Sarajevo/Сарајево: 26.2.2008.

IZVJEŠTAJ

SA ZIMSKOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OSCE-a

Beč, 21.i 22. februar 2008. godine

U Beču je 21.i 22. februara 2008. godine održano 7.zimsko zasjedanje Parlamentarne skupštine OSCE-a na kojem je učestvovala i Stalna delegacija Parlamentarne skupštine BiH u PSOSCE, u kojoj su bili: Šemsudin Mehmedović, član i prvi zamjenik šefa Delegacije, Drago Ljubičić, član i drugi zamjenik šefa Delegacije, i sekretar Delegacije Jelena Rajaković.

Zasjedanje je održano prema usvojenom dnevnom redu bez izmjena i dopuna uz učešće 240 parlamentaraca iz 48 zemalja od 56 zemalja članica OSCE-a.

Zasjedanje počelo sastankom **Stalnog komiteta** na kojem je nakon izvještaja predsjedavajućeg, finansijskog direktora i generalnog sekretara PSOSCE-a o aktivnostima PSOSCE-a u protekloj godini, razmatran uspjeh posmatračkih misija članova PSOSCE-a u Ukrajini, Rusiji, Kazahstanu, Kirgistanu, Armeniji i Gruziji (članovi Stalne delegacije PS BiH u PSOSCE su tokom 2007. godine učestvovali u nadgledanju izbora u Srbiji, Kazahstanu i Rusiji).

Zaključeno je da je PSOSCE veoma ponosna na ulogu koju ima već nekoliko godina u nadgledanju izbora, te da je dala veliki doprinos u razvoju demokratije u području koje pokriva OSCE.

Na ovom sastanku razmatrani su i izvještaji o pripremama za Godišnje zasjedanje PSOSCE-a (Astana, Kazahstan, 29.6.-3.7.2008.) i za Jesenje sastanke PSOSCE-a (Toronto, Kanada, od 18. do 21.9.2008.).

Na **zajedničkoj sesiji** uvodna izlaganja imali su: Goran Lenmarker, predsjedavajući PSOSCE-a, Barbara Pramer, predsjedavajuća Nacionalnog vijeća Austrije i državni sekretar Finske Teija Tilkainen, koja se obratila u ime predsjedavajuće OSCE-a finske ministricе vanjskih poslova Illkka Kanareve.

U uvodnom obraćanju predsjedavajući PSOSCE-a Goran Lenmarker naglasio je važnost prisustva OSCE-a na Kosovu i značaj dijaloga o Sprazumu o konvencionalnim snagama u Evropi .On se zahvalio svim parlamentarcima koji su učestvovali u misijama posmatranja izbora, koje su veoma značajne za

Parlamentarnu skupštinu OSCE-a. Lenmarker je naglasio da će PSOSCE osigurati svaku podršku za posmatranje predstojećih izbora u SAD-u.

Predsjedavajući Lenmarker istakao je koliki značaj za ovu organizaciju ima partnerstvo mediteranskih zemalja, izražavajući nadu da bi i Palestina mogla postati partner OSCE-a.

Državni sekretar Finske Teija Tiilikainen je na početku izlaganja istakla da OSCE i dalje ostaje centralni sigurnosni akter širom transatlantskog i evroazijskog područja kao jedini forum na kojem se razmatraju sva sigurnosna pitanja i svi značajni akteri, naglasivši da je OSCE danas potreban kao što je to oduvijek i bio.

Ona je iznijela prioritete Finske kao zemlje koja ove godine predsjedava OSCE-om:

- osiguravanje nastavka misije OSCE-a na Kosovu
- nastavak dijaloga među zemljama članicama o pitanju izbora, uz angažman Parlamentarne skupštine OSCE-a
- nastavak dijaloga o Sporazumu o konvencionalnim snagama u Evropi (CFE)

Ona je istakla značajnu ulogu koju PSOSCE ima u svim pitanjima koja se odnose na izbore.

Nakon zajedničke sesije održan je sastanak **Komiteta za politička pitanja i sigurnost** na kojem je prezentirana Kijevska deklaracija (usvojena na Godišnjem zasjedanju PSOSCE-a u Kijevu, juli 2007.) koja se sastoji od rezolucija usvojenih na tri komiteta.

Načinjen je pregled realizacije dijelova ove deklaracije koji se odnose na energetske sektor i situaciju u Bjelorusiji

Također su delegirane teme koje će biti razmatrane na narednom godišnjem zasjedanju (Astana, juli 2008.)

Članovi ovog komiteta ravnjavali su o sigurnom aspektu nacionalnih manjina na Kosovu.

Kao prioriteta za 2008. godinu postavljeni su jedinstvo i saradnja u području koje pokriva OSCE. .

Na sastanku **Komiteta za ekonomske poslove, nauku, tehnologiju i životnu sredinu** razmatrane su glavne preporuke iz Kijevske deklaracije, a koje se odnose na energetske sektor, borbu protiv trgovine ljudima, prava manjina, upravljanje migracijama i ulogu OSCE-a u tim oblastima. Naglašeno je da je smjernice iz Kijevske deklaracije o rješavanju problema iz navedenih oblasti potrebno primijeniti na nacionalnom nivou država članica OSCE-a.

Na sastanku **Komiteta za demokratiju, ljudska prava i humanitarna pitanja** govorilo se o potrebi otvaranja arhiva zemalja članica OSCE-a, kako bi se omogućio pristup podacima koji se tiču ljudskih prava. Istaknuta je potreba otvaranja arhiva u Turskoj kako bi se ispravno sagledala savremena historija te zemlje. Zaključeno je da je važno osigurati spoznaju šta se u kriznim područjima zaista dešavalo, kako bi se stvari nazvale pravim imenom i spriječilo njihovo ponavljanje u Evropi. Na ovom sastanku razgovarano je o određenim ograničenjima koje pojedine zemlje postavljaju pred posmatračke misije OSCE-a.

Zato je zatraženo jedinstvo i međusobna pomoć OSCE-a, PSOSCE-a, i ODIHR-a.

Drugog dana zasjedanja PSOSCE-a održana je rasprava o Kosovu na kojoj su se za riječ javili predstavnici velikog broja zemalja učesnica:

1. **SRBIJA:** (Suzana Grubešić) : Istakla da je jednostrano proglašenje nezavisnosti Kosova rušenje akta 1244 UN-a i da Srbija nije dužna trpiti takvu situaciju. Ona je rekla da će se Srbija boriti svim političkim mjerama protiv toga, jer je ovaj čin kosovske vlade narušavanje svih principa međunarodnog prava te da su kosovske vlasti, umjesto da su radile na poboljšanju uslova života građana Kosova, odlučile da destabiliziraju cijeli region. Ona je naglasila da Srbija nikada neće dozvoliti da predstavnici Kosova sjede za stolom OSCE-a.
2. **ALBANIJA:** Predstavnik Parlamenta Albanije rekao je da je Albanija odlučno priznala nezavisnost Kosova i da je došlo vrijeme da se međunarodne snage povuku s Kosova i prepuste ga Albancima i Srbima. On je izrazio nadu da će se na Kosovu sačuvati ono što je naslijeđeno i da će Srbi i Albanci živjeti u međusobnom miru i saradivati po svim pitanjima, dodajući da će Albanija razvijati dobrosusjedske odnose i sa Srbijom i s Kosovom.
3. **SAD:** Predstavnik SAD-a izjavila je kako je Amerika imala veliku ulogu na Kosovu i da sada međunarodne organizacije, a posebno OSCE, treba da pojačaju svoje aktivnosti, te da je zaštita ljudskih prava sada prioritetna na Kosovu.
4. **SAD:** Drugi predstavnik SAD-a istakao je da je u smislu zaštite ljudskih prava na Kosovu najbolje primijeniti Ahtisarijev plan jer on omogućava međunarodni nadzor i garanciju prava srpskoj manjini.
5. **UKRAJINA:** Predstavnik Parlamenta Ukrajine rekao je da je stav njihove delegacije da je situacija na Kosovu trebalo da se razvija u okvirima Rezolucije br. 1244, međunarodnog prava te da ovo ne smije da bude presedan.
6. **RUMUNIJA:** Član delegacije Rumunije istakao je da su u njegovoj zemlji s velikom zabrinutošću dočekali vijest o proglašenju nezavisnosti Kosova, te da Rumunija ne priznaje njegovu nezavisnost budući da se ovo ne može smatrati presedanom u odnosu na druge regione.
7. **MOLDAVIJA:** Predstavnik Moldavije rekao je da njihova skupština tog dana (22.2.2008) treba da raspravlja o dešavanjima na Kosovu. On je izrazio ozbiljnu zabrinutost zbog Kosova, ističući da je to najgrublje kršenje međunarodnog prava, te da je takav separatizam opasnost za cijeli svijet.
8. **PORTUGAL.** Predstavnik portugalske delegacije rekao je da EU treba što hitnije ponuditi Srbiji Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju jer je to bitno za stabilizaciju Balkana.
9. **KANADA:** Istaknuto je da je, prema principima međunarodnog prava, problem Kosova izuzetno složen i da je to velika opasnost za druge regione, te da u Kanadi nema saglasnosti o priznavanju Kosova.
10. **AZERBEJDŽAN:** Naglašeno je da delegacija Azerbejdžana podržava nepovredivost međunarodno priznatih granica i suverenitet država i smatra da posmatranje Kosova kao presedana daje osnovu za kršenje niza međunarodnih akata. Ovo je podrivanje međunarodnog prava i imat će nesagledive posljedice.
11. **RUSKA FEDERACIJA:** Njihov predstavnik rekao je kako je 17. februar 2008. bio crn i tragičan dan za Evropu kada su narušeni svi principi međunarodnog prava i obesmišljeni međunarodni akti.
12. **ŠPANIJA:** Predstavnik Španije rekao je da proglašenje nezavisnosti ne samo da nije riješilo pitanje sigurnosti i mira nego je, naprotiv, stvorilo nove konflikte. Posljedice mogu da budu nesagledive, narušeni su principi međunarodnog prava, a to je nedopustivo jer slične situacije u drugim regionima mogu da budu mnogo gore. Ovo je praktično podijelilo Evropu, a mora se zazuzeti jedinstven stav.

13. **GRČKA:** Ovo što se desilo na Kosovu bila je samo jedna od mogućnosti. Postojalo je mnogo drugih, boljih rješenja ali niko nije htio raditi na njima.

Dužni smo da ne dozvolimo presedan u međunarodnom pravu.

14. **VELIKA BRITANIJA:** Predstavnik Velike Britanije naglasio je da govori u svoje ime i da smatra da je promjena granica nedopustiva. Presedan je napravljen i sad će se platiti visoka cijena. Dužni smo da pomognemo Srbima na Kosovu, posebni južnim enklavama u kojima nisu zaštićeni.
15. **FRANCUSKA:** Predstavnik Francuske rekao je da se poslije krvoprolića i bezuspješnih pregovora na Kosovu moralo nešto uraditi. Francuska je priznala nezavisnost Kosova. Sada je potrebno zaštititi prava Srba, te vjerske i spomenike kulture. Taj region je specifičan i zato je bilo moguće napraviti presedan.
16. **ITALIJA:** Italija osjeća odgovornost za Balkan i ne može to da ignorira. Smatramo da nije bilo moguće da se na Kosovu održi neprimijenjeno stanje. Sada treba zaštititi sigurnost i prava Srba, a neophodne su krupne inicijative konkretnog sadržaja na međunarodnom nivou.
17. **HOLANDIJA:** Predstavnik delegacije Holandije postavio je pitanje zaštite prava manjina na Kosovu i uloge međunarodnih organizacija na Kosovu u ovom kontekstu.
18. **NJEMAČKA:** Njemačka je priznala Kosovo i Parlament Njemačke je to podržao bez ikakvog trijumfa. Ali predstavnici njemačkih vlasti suočeni su s realnošću i znaju da je to što je učinjeno u suprotnosti s međunarodnim pravom i može se porediti s raspadom SFRJ.
19. **ALBANIJA:** Sad se na Balkanu dešavaju bitne stvari, ne samo za region već i za OSCE. Proglašenje nezavisnosti je posljednja etapa koja je nastupila kao posljedica prekida kontinuiteta Jugoslavije. Situacija na Kosovu je takva da se sada treba garantirati sigurnost Srbima i OSCE treba da ima važnu ulogu u konsolidaciji stanja na Kosovu.
20. **ŠPANIJA:** Nezavisnost Kosova bila je najavljivana ali je došla odjednom. Kosovo će u početku biti jako slabo i godinama će zavisiti od drugih. Sve zemlje imaju pravo na svoje mišljenje i mjere koje će preduzti po ovom pitanju ali niko ne smije zaboraviti da su Srbija i Kosovo u srcu Evrope.
21. **GRČKA:** Predstavnici grčke delegacije istakli su da je Grčka osudila otcjepljenje Kosova i smatra to povredom međunarodnog prava i međunarodnih pravnih akata. On je izrazio i bojazan da ovo nije kraj krvoprolića na Balkanu i istakao da Komunistička partija Grčke poziva sve zemlje da ne priznaju Kosovo.
22. **SLOVENIJA:** Predstavnik Slovenije podsjetio je na opredjeljenje EU da se odluka o priznavanju ili nepriznavanju nezavisnosti Kosova donosi pojedinačno u zemljama članicama EU.
23. **ALBANIJA:** Treći član delegacije Albanije rekao je da je nezavisnost Kosova ispravljanje historijskih nepravdi i da nikakvi principi ne treba da budu ispoljeni kada je Kosovo u pitanju. Rukovodstvo Kosova je na fonu multietičnosti, ravnopravnosti i jedinstvenosti. Sada treba pomoći Kosovu da ojača demokratske institucije vlasti.

Nakon rasprave o Kosovu održana je debata o Ugovoru o konvencionalnim snagama u Evropi (CFE), a koji se odnosi na namjeru instaliranja odbrambenog štita u Poljskoj i Češkoj.

Tokom diskusije predstavnici pojedinih zemalja istakli su sljedeće:

RUSIJA:

Predstavnik delegacije Rusije naglasio je da Rusija nema ništa protiv da svaka zemlja čini šta želi unutar svoje države, ali da će iz sigurnosnih razloga Rusija adekvatno odgovoriti. Predloženo je da se aktivnosti vezane za Ugovor o konvencionalnim snagama u Evropi odvijaju na dva načina, i to: zajedničkom kontrolom postavljanja i uz izostanak bilo kakvih aktivnosti u blizini druge strane.

ČEŠKA:

Član delegacije Parlamenta Češke istakao je da njegova zemlja zna svoju ulogu i poziciju u ovom slučaju. Mir i stabilnost Češke nisu sigurni, zato je neophodna ovakva aktivnost. On je istakao da postavljanje štita ne ugrožava nikoga, ali garantira sigurnost. Posebno je naglasio činjenicu da je Češka članica NATO-a.

SAD:

Predstavnici Sjedinjenih Američkih Država istakli su da je raketni štiti veoma je važan za sigurnost u EU i SAD-u te da ne predstavlja prijetnju bilo kome. Ovo ne treba shvatiti kao pritisak SAD-a na Rusku Federaciju. On je dodao da američki narod troši ogroman novac na to, ali ako je u pitanju stabilnost i sigurnost, onda je to neophodno.

Nakon iznošenja različitih stavova o ovom pitanju zaključeno je da je neophodno nastaviti s dijalogom o ovoj temi koja predstavlja veliki rizik za zajedničku sigurnost u Evropi koja je i dalje na " mrtvoj tački". Ovaj ugovor, kako je rečeno, predstavlja kamen spoticanja u oblasti evropske vojne sigurnosti, te je potrebno učiniti sve kako bi se prevazišle postojeće razlike i došlo do zadovoljavajućeg rješenja.

Naglašeno je da Parlamentarna skupština OSCE-a treba obratiti posebnu pažnju na situaciju koja vlada u vezi s ovim ugovorom i ispita mogućnosti očuvanja sigurnosti kroz jedinstven cilj – smanjenje naoružanja u posthladnoratovskoj Evropi.

Izveštaj pripremila

Sekretar delegacije PSBiH u PSOSCE-a

Jelena Rajaković

Dostaviti:

- Kolegiju Predstavničkog doma
- Kolegiju Doma naroda
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku Doma naroda
- članovima delegacije PSBiH u PSOSCE-a

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH

***Izveštaj odobrio Šemsudin Mehmedović, prvi zamjenik šefa Stalne delegacije PSBiH u PSOSCE-a.**

Sarajevo/Сарајево: